

Statsråden

Arbeids- og sosialkomiteen i Stortinget
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref
BSK/inv

Vår ref
25/1654-

Dato
30. april 2025

Vurdering av representantforslag 237 S (2024-2025) om å gi mulighet for å kunne kreve fysisk oppmøte hos Nav-lege ved mistanke om at sykemeldingen ikke er reell

Jeg viser til brev fra Arbeids- og sosialkomiteen 24. april 2025, hvor det bes om min vurdering av forslag fra stortingsrepresentantene Per Olaf Lundteigen, Siv Mossleth og Geir Pollestad om å gi mulighet for å kunne kreve fysisk oppmøte hos Nav-lege ved mistanke om at sykemeldingen ikke er reell.

Alle former for trygdesvindel er alvorlig, uansett hvem som svindler og hvilke ytelser det svindles med. Jeg deler forslagsstillernes bekymring for at arbeidstakere får utbetalt sykepenger på bakgrunn av uriktige eller direkte falske sykmeldinger og uten at vilkårene for sykepenger er oppfylt. Jeg mener imidlertid at et krav om fysisk oppmøte hos Nav-lege ikke er en god løsning.

Arbeids- og velferdsetaten har ikke ansatte leger som kan ta imot og undersøke pasienter for å kontrollere diagnoser og vurdere arbeidsuførhet. Det foreslåtte vilkåret (mistanke om at medlemmets arbeidsevne er vesentlig høyere enn det som fremgår av utstedt legeerklæring) vil kreve at det brukes omfattende ressurser i et stort antall sykmeldinger på vurdering av arbeidstakerens diagnose sett opp mot vedkommendes alminnelige arbeidsoppgaver og mulighetene for tilrettelegging på arbeidsplassen.

Det forslås også at sykmeldinger fra sykmelder utenfor Norge ikke skal godtas i tilfeller hvor sykmelder i Norge har avvist å gi slik sykmelding. Jeg vil understreke at det som skjer mellom lege og pasient i utgangspunktet er fortrolig, og at selv om diskusjoner om arbeidsevne og sykmelding skal noteres i pasientjournalen er ikke dette informasjon som skal deles med det offentlige. Forslaget vil kreve at det lages et system hvor alle leger i

Norge registrerer og melder fra til Arbeids- og velferdsetaten hver gang de avviser et ønske om sykmelding fra en pasient. Dette mener jeg er svært dårlig bruk av legenes og Arbeids- og velferdsetatens tid og ressurser. Dette er heller ikke i samsvar med pasientenes rett til personvern.

Arbeidsgiver kjenner sine ansatte best og er den som først mottar melding om sykdom. Det er arbeidsgiver som er nærmest til å reagere når de mener noe ikke stemmer. Arbeidsgivere har rett til å bestride sykmeldinger.

Bestridelse av sykmelding må brukes med omhu, men det er et virkemiddel som både kan og bør benyttes. Når en arbeidsgiver bestrider en sykmelding, vil Arbeids- og velferdsetaten undersøke saken, og ikke utbetale sykepengen før den har fått bekreftet at det foreligger arbeidsuførhet som følge av sykdom eller skade. I forbindelse med disse undersøkelsene vil etatens rådgivende leger kunne bli involvert for å vurdere opplysninger og dokumenter fra sykmelder.

Alle sykmeldte har i henhold til arbeidsmiljøloven og folketrygdloven en aktivitets- og medvirkningsplikt. I den nye IA-avtalen er vi enige med partene om å vurdere tiltak som kan føre til en bedre praktisering, og ev. forsterking, av disse pliktene. En bedre og mer konsekvent håndheving av disse pliktene kan være god oppfølging av sykmeldte, som skal holde kontakt med arbeidsplassen. Det kan i tillegg hindre at personer som faktisk ikke er arbeidsuføre mottar sykepenge.

Det er også viktig at arbeidsgivere som mistenker organisert misbruk av trygdeordninger melder fra om dette til Arbeids- og velferdsetaten, slik at den kan undersøke dette nærmere.

Sykepenge er en ytelse som er omfattet av EØS-avtalens tryggedel og som derfor kan eksporteres innenfor EØS. En sykmeldt arbeidstaker kan oppholde seg hvor som helst i EØS-området, så lenge dette ikke er til hinder for at vedkommende oppfyller sine plikter som sykmeldt. Retten til fri bevegelse av personer og tjenester innebærer at leger i alle EØS-land kan sykmelde sine pasienter, uansett hvor de jobber, og at sykmeldinger fra leger i alle EØS-land likestilles.

-Det er i utgangspunktet heller ikke rart eller urimelig at personer som arbeider i et annet land enn der de kommer fra, beholder legen sin i hjemlandet hvor de er trygge på språk og kultur. Samtidig må vi innse at det er økt risiko med sykmeldinger fra leger som ikke kjenner norske arbeidsforhold. Dette bør både arbeidsgivere og Arbeids- og velferdsetaten være oppmerksom på f.eks. når mulighetene for tilrettelegging, gradert sykmelding og annen sykefraværsoppfølging vurderes.

Med hilsen

Tonje Brenna

Tonje Brenna